

**XXVII
Всесвітня
літня
Універсіада
Казань
2013**

УДК
ББК

У навчальному посібнику розкрито особливості підготовки і проведення XXVII Всесвітньої літньої Універсиади 2013 року. Посібник знайомить з символами, церемоніями та організацією Універсиади; видами спорту, що увійшли до її програми; календарем змагань; унікальними спортивними спорудами; історією та сьогоденням Росії та столиці Татарстану Казані. Для учнів середнього і старшого шкільного віку, студентів, вчителів та викладачів навчальних закладів та широкого загалу читачів, які цікавляться студентським спортом.

За загальною редакцією
доктора педагогічних наук, професора
М.М. Булатової

Видання Комітету з фізичного виховання і спорту
Міністерства освіти і науки України
УДК
ББК

© Комітет з фізичного виховання і спорту МОН
України, 2013
© Олімпійська академія України, 2013

UNIVERSIADE
KAZAN 2013

З М І С Т

XXVII Всесвітня літня Універсіада 6

Історія Універсіад 32

Російська Федерація 44

Республіка Татарстан 50

Столиця Республіки Татарстан - Казань 54

**Спортсмени України на XXVII Всесвітній
літній Універсіаді 64**

У години дозвілля 66
Перевір себе

Дорогі друзі!

Із великою повагою і надією звертаюся до вас - найкращих представників України, які будуть захищати честь Вітчизни на XXVII Всесвітній літній Універсіаді.

Україна завжди славилася своїми спортивними талантами. Українські спортсмени і тренери неодноразово демонстрували всьому світові справжні зразки витримки, мужності й патріотизму.

Дорогі друзі! Ви присвятили своє життя гідній справі, яка символізує молодість і силу духу, тож нехай ваш приклад буде поштовхом для масового розвитку фізичної культури і спорту, взірцем для юних громадян України.

Передусім хотів би подякувати за щоденну наполегливу роботу над собою, за професіоналізм і цілеспрямованість. Саме завдяки вам вітчизняний спорт невпинно рухається вперед, а у спортивному літописі нашої держави відкриваються нові яскраві сторінки.

Щоразу, коли над подіумами світових спортивних арен здійснюється у височінь наш блакитно-жовтий стяг, серця мільйонів українців сповнюються гордістю за свою країну, яка виховала гідних громадян.

Тож маю надію, що і цього року на XXVII Всесвітній літній Універсіаді в Казані спортсмени та їхні тренери своїми спортивними досягненнями прославлять нашу Батьківщину і ще раз підтвердять, що Україна - провідна спортивна держава.

Зичу всім міцного здоров'я, вдалих стартів і переможних фінішів на славу України!

**Із найкращими побажаннями
Міністр освіти і науки України**

Дмитро Табачник

Дорогі спортсмени!

Щиро вітаю вас зі стартом найголовнішої події студентського спорту - XXVII Всесвітньою літньою Універсіадою, що проходить в Казані.

Вам випала велика честь представляти свою країну і захищати кольори національного прапора на світовому спортивному студентському форумі, що покладає на вас велику відповідальність.

Кожен з вас уже є героєм нації, оскільки зумів потрапити до числа найсильніших атлетів - учасників найпрестижніших стартів студентів планети.

Упевнений, ви докладете максимум зусиль, щоб досягти свого найкращого результату, і на честь ваших спортивних звершень над п'єдесталами пошани майорітиме Державний прапор і лунатиме Гімн України.

Бажаю кожному з вас відчувати ці незабутні хвилини щастя й радості.

Вся Україна вболіває за вас і зичить вам успіхів.

Ми віримо у вас, спортивна молодь України!

Із повагою

**Президент спортивної студентської
спілки України**

Василь Кремін

Коли?

XXVII Всесвітня літня Універсіада відбудеться з 6 по 17 липня 2013 р.

Церемонія відкриття розпочнеться 6 липня о 19-00 на стадіоні "Казань-арена" - центральній спортивній споруді Універсіади, що вміщує 45 тис. глядачів. Невід'ємною частиною урочистої церемонії відкриття стане парад країн-учасниць, що пройде в алфавітному порядку мови країни-організатора. Від імені учасників спортсмен - представник країни-організатора - виголосить клятву: "Від імені всіх студентів-спортсменів я обіцяю, що ми будемо брати участь в Універсіаді, поважаючи і дотримуючись правил, за якими вона проводиться, присвячуючи себе спорту без допінгу і наркотиків, в істинному дусі спорту, чесної гри, на славу нашої країни, в ім'я честі своїх команд і за досягнення Міжнародного руху студентського спорту". Клятву про чесне суддівство складуть судді. Кульмінацією церемонії відкриття стане запалення священного вогню, який палатиме у головній чаші стадіону протягом усіх днів змагань і зігріватиме серця спортсменів та уболівальників усього світу.

Церемонія закриття XXVII Всесвітньої літньої Універсіади пройде на стадіоні "Казань-арена" 17 липня 2013 р. На заключний парад учасники вийдуть єдиною студентською сім'єю. Прапор FISU буде передано меру міста Кванджу (Республіка Корея), де відбудеться XXVIII Всесвітня літня Універсіада.

Що?

До програми XXVII Всесвітньої літньої Універсіади включено 27 видів спорту, серед яких 13 обов'язкових: легка атлетика, баскетбол, дзюдо, фехтування, футбол, спортивна гімнастика, художня гімнастика, плавання, стрибки у воду, водне поло, настільний теніс, теніс і волейбол. За пропозицією організаторів, до програми включено рекордну кількість додаткових видів спорту - 14: бокс, стрільба, синхронне плавання, академічне веслування, веслування на байдарках і каное, самбо, спортивна боротьба, боротьба на поясах, шахи, важка атлетика, регбі-7, хокей на траві, бадмінтон, пляжний волейбол. П'ять із них в історії Універсіад включено до програми вперше: боротьба на поясах, регбі-7, самбо, синхронне плавання та бокс. За 11 днів 13 тис. спортсменів у віці 17 - 28 років, які представляють близько 170 країн, розіграють 351 комплект нагород.

Де?

XXVII Всесвітня літня Універсіада відбудеться у Казані - столиці Республіки Татарстан, що входить до складу Російської Федерації. Її площа становить 425,3 км. В місті проживає 1 176 187 осіб.

Чому саме Казань?

Щоб здобути право на проведення Універсіади, місто-організатор повинне відповідати усім критеріям, затвердженим Генеральною асамблеєю Міжнародної федерації студентського спорту, які включають наявність відповідної спортивної інфраструктури, транспорту, комфортних умов проживання для спортсменів і гостей, заходів із захисту довкілля, бажання місцевої влади і жителів провести Універсіаду в їхній країні, високого рівня технічного прогресу, відповідної системи охорони здоров'я, гарантованого рівня безпеки тощо.

31 травня 2008 р. у Брюсселі Казань виборола право на проведення XXVII Всесвітньої літньої Універсіади, отримавши 20 голосів членів виконавчого комітету Міжнародної федерації студентського спорту (FISU) з 27 можливих, випередивши іспанський Віго та південнокорейський Кванджу. Цій події передувала серйозна боротьба за Універсіаду 2011 р., в якій Казань поступилася китайському місту Шеньчжень.

Місія

Місія XXVII Всесвітньої літньої Універсіади полягає у тому, щоб зібрати спортсменів-студентів з усього світу в місті, де, в унікальному поєднанні переплелися історія та культура багатьох національностей. Продовжити славні спортивні традиції, які стануть поштовхом для майстерності нових поколінь атлетів. Внести новий життєдайний струмінь у життя мешканців Казані. Надати їм можливість займатися улюбленим видом спорту на сучасних спортивних майданчиках. Зробити вагомий внесок у формування позитивного іміджу Росії в світі.

Символи й організація XXVII Всесвітньої літньої Універсіади

Емблема

Емблема XXVII Всесвітньої літньої Універсіади складається з кількох елементів. Вона включає зображення латинської букви **U** та п'ять зірок синього, жовтого, чорного, зеленого та червоного кольору, що символізують єдність п'яти континентів і є символом FISU. В основу її дизайну покладено стилізоване зображення тюльпана - весняної квітки, що є поширеним елементом татарського орнаменту, котрий символізує відродження, розвиток, молодість, радість і щастя. Сьогодні його бутон вінчає герб Республіки Татарстан.

Будь-який логотип Універсіади повинен містити образ латинської букви **U**, що є обов'язковим елементом символіки всіх заходів, які проводяться під егідою Міжнародної федерації студентського спорту.

Логотип Універсіади-2013 поєднує її емблему, напис англійською мовою: "Універсіада Казань Росія" та рік проведення - 2013. Завершує дизайнерський пошук зображення п'яти різнокольорових зірок.

Талісман

Уперше талісман Всесвітніх студентських ігор з'явився у 1981 р. З того часу він є обов'язковим символом кожної Універсиади. Офіційним талісманом XXVII Всесвітньої літньої Універсиади було обрано дитинча крилатого снігового барса Юні (Uni). Такий вибір зроблено не випадково. Ще з давніх часів крилатий барс у волзьких булгар був божеством родючості та покровителем дітей. Згодом він став національним символом Республіки Татарстан, стилізоване його зображення присутнє на її гербі.

Девіз

На відміну від Олімпійських ігор, Всесвітні студентські ігри не мають свого постійного девізу. Організатори кожної Універсиади пропонують свої варіанти Міжнародній федерації студентського спорту для затвердження. Девізом XXVII Всесвітньої літньої Універсиади стали слова "U are the world", що можна трактувати як "Ти - це світ" та "Універсиада - це цілий світ".

U are the world

Естафета прапора FISU

Прапор Універсіади - незмінний символ усіх студентських спортивних змагань. Він являє собою зображення логотипу FISU: велику латинську літеру U, оточену п'ятьма різнокольоровими зірками на білому тлі. По закінченні Універсіади прапор передається організаторам наступної як знак продовження справи студентського спорту. Потім він, так само як і олімпійський вогонь, доставляється естафетою до наступного місця змагань.

23 серпня на урочистій церемонії закриття XXVI Всесвітньої літньої Універсіади 2011 р. в китайському м. Шеньчжень відбулася урочиста передача прапора Міжнародної федерації студентського спорту. Мер Шеньчжени Сюй Цинь передав прапор президенту FISU, а той - меру Казані Ільсур Метшін.

Головна мета естафети прапора FISU у 2013 р. - презентація XXVII Всесвітньої літньої Універсіади, що відіграє провідну роль у розвитку студентського спорту в країні, а також сприяє залученню молоді до занять спортом та ведення здорового способу життя.

Естафета прапора FISU 2013 р. пройшла у 16 найбільших студентських містах Росії. Довжина маршруту становила понад 6000 км.

Гімн

Універсіада - це єдині спортивні змагання, в яких на честь переможця звучить не гімн країни, яку він представляє, а давній студентський гімн "Гаудеамус", музика до якого була написана Іоганном Окенгеймом. Цей твір, назва якого у перекладі - "Давайте веселитися!", набув популярності серед студентів-буршів ще у XV ст. Під час проведення першої Універсіад 1959 р. у Турині було прийнято рішення на честь переможців змагань виконувати цей гімн, щоб показати, що переможець представляє не одну країну, а все студентство світу - розумну, цілеспрямовану молодь планети.

Піктограми

У спортивних змаганнях міжнародного рівня піктограми є мовою, зрозумілою всім. Вони допомагають глядачам віднайти інформацію про ті, чи інші види спорту. В основу створення піктограм покладено зображення на давньогрецьких ваз.

Веслування академічне

Бадмінтон

Баскетбол

Бокс

Алим

Водне поло

Волейбол

Веслування на байдарках і каное

Дзюдо

Легка атлетика

Настільний теніс

Плавання

Пляжний волейбол

Стрибки у воду

Пербі

Самбо

Синхронне плавання

Боротьба

Спортивна гімнастика

Стрільба

Теніс

Важка атлетика

Фехтування

Футбол

Хокей на траві

Художня гімнастика

Шахи

Смолоскип

Вогонь Універсиади - це символ єдності, дружби і миру студентів усього світу. Для кожних змагань створюють новий смолоскип, що відповідає традиціям країни, котра проводить змагання.

Смолоскип XXVI Всесвітньої літньої Універсиади має форму латинської букви U, що є обов'язковим елементом символіки Міжнародної федерації студентського спорту. Він нагадує стилізовану квітку тюльпана, котра щовесни розквітає у безкрайніх степах Татарстану. Дизайн факела виконано у стилі, притаманному татарському орнаменту.

Контейнер для зберігання і транспортування вогню зроблено у формі старовинної лампи, в оздобленні якої простежуються національні татарські мотиви та символіка XXVI Всесвітньої літньої Універсиади.

Важливий атрибут Універсиади - чаша, де палає вогонь протягом усіх змагань.

Естафета вогню

Естафета XXVI Всесвітньої літньої Універсіади за всю історію студентських спортивних форумів не має аналогів. Запалення вогню за традицією відбулося у відомому на весь світ університеті Парижа - Сорбонні, де 1923 р. пройшли перші Всесвітні студентські ігри. Честь запалити вогонь Універсіади було надано п'ятьом студентам цього навчального закладу, представникам п'яти континентів.

Естафета вогню XXVI Всесвітньої літньої Універсіади 2013 р. проходить у два етапи. Під час першого етапу - з липня по листопад 2012 р. - вогонь здійснив подорож навколо земної кулі на навчальному вітрильнику "Седов". Цей маршрут було присвячено 1150-річчю зародження російської державності й історії видатних російських географічних відкриттів. Під час мандрівки вогонь відвідав п'ять континентів - Європу, Азію, Австралію, Африку, Америку за маршрутом: Париж, Брест (Франція), Лозанна (Швейцарія), Владивосток (Росія), Сідней (Австралія), Сінгапур, Каїр (Єгипет) і Сан-Франциско (США) та подолав понад 40 000 км, поширюючи ідеї студентських ігор.

Із січня по липень 2013 р. проходить російський етап естафети. Вогонь прямуватиме через 27 великих студентських центрів Росії: Владивосток, Хабаровськ, Іркутськ, Красноярськ, Новосибірськ, Тюмень, Екатеринбург, Іжевськ, Перм, Уфа, Оренбург, Самара, Ульяновськ, Саратов, Пенза, Саранськ, Нижній Новгород, Чебоксари, Йошкар-Ола, Кіров, Ростов-на-Дону, П'ятигорськ, Сочі, Архангельськ, Санкт-Петербург, Москва і Казань.

2013 осіб нестимуть вогонь Універсіади протягом 359 днів за маршрутом довжиною 104 000 км. Свою подорож він завершить 6 липня 2013 р. в Казані у головній чаші центральної спортивної арени під час урочистої церемонії відкриття Універсіади.

Учасники

Брати участь в Універсіаді мають право студенти вищих навчальних закладів, статус яких визнається відповідними національними органами, що відповідають за освіту в країні, а також колишні студенти, які отримали вчений ступінь або диплом у тому році, що передує змаганням. Усі учасники повинні відповідати таким критеріям: бути громадянином країни, яку вони представляють, мати вік не молодше 17 і не старше 28 років на 1 січня року проведення змагань.

Медаль складається з трьох кіл різного діаметра, де кожне наступне коло продовжує змістову спрямованість попереднього: перше уособлює Всесвіт або Космос, друге - земну кулю, третє - людину. Перше коло оздоблене надписом: "U are the World!" ("Ти - це світ!") і містить цифру "XXVII" (XXVII літня Універсіада). На лицьовій стороні - зображення офіційного логотипу Універсіади. Зворотний бік медалі являє зображення латинської букви "U" і п'ять різнокольорових зірочок - символів п'яти континентів. Доповнює художнє рішення зображення людини у польоті, яка тримає смолоскип.

Медалі

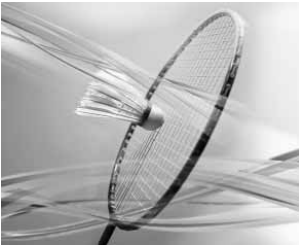
Монети

Банк Росії 23 січня 2013 р. випустив в обіг серію пам'ятних монет: срібні (925-та проба) - номіналом 3 руб. та 25 руб. і золоті (999-та проба) - номіналом 10 руб. та 50 руб., присвячених XXVI Всесвітній літній Універсіаді 2013 р. Монети викарбувано на Санкт-Петербурзькому монетному дворі. Вони є законним засобом готівкового платежу на території Російської Федерації і обов'язкові до прийому за номіналом у всіх видах платежів без будь-яких обмежень.

Види спорту, що входять до програми Універсіади

Бадмінтон - спортивна гра с воланом і ракеткою. Суть її полягає в тому, щоб приземлити волан на боці суперника і не допустити його падіння на своєму. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація бадмінтону (IBF), створена 1934 р. До олімпійської програми входить, починаючи з Ігор XXV Олімпіади 1992 р. у Барселоні.

Баскетбол - спортивна командна гра на майданчику 28 x 15 м, в якій кожна з двох команд намагається закинути м'яч у кошик суперників, закріплений на щиті (висота - 3,05 м), і завадити іншій команді оволодіти м'ячем та закинути його у свій кошик. Розвитком баскетболу керує Міжнародна федерація баскетбольних асоціацій (FIBA), заснована 1932 р.

Бокс - контактний вид спорту, єдиноборство, в якому спортсмени завдають один одному ударів кулаками в спеціальних рукавичках. Розвитком боксу опікується Міжнародна асоціація любительського спорту (AIBA), заснована 1946 р. До олімпійської програми входить, починаючи з Ігор III Олімпіади 1904 р. у Сент-Луїсі (за винятком Ігор V Олімпіади 1912 р. у Стокгольмі). На Іграх Олімпіади 2012 р. у Лондоні вперше дебютуватимуть жінки.

Боротьба на поясах (алиш) - силовий вид єдиноборств, що ґрунтується на об'єднанні різноманітних видів національних єдиноборств у єдину структуру. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація боротьби на поясах "Алиш" (IFWBA).

Важка атлетика - вид спорту, до якого входять вправи з обтяженням. Змагальна програма складається з двох вправ: ривок і поштовх штанги. Учасники змагань поділяються на вагові категорії. Розвитком важкої атлетики керує Міжнародна федерація з важкої атлетики (IWF), заснована у 1920 р. До олімпійської програми змагання з важкої атлетики входять, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Жінки дебютували на Іграх XXVII Олімпіади 2000 р. у Сіднеї.

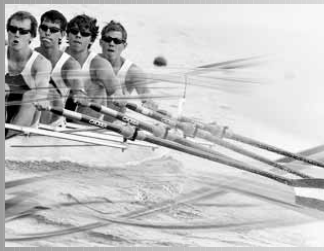

Водне поло - спортивна командна гра з м'ячем, який закидають у ворота суперника, плаваючи у прямокутному басейні (30 x 20 м, глибина не менше 1,8 м). Розвитком цього виду спорту керує Комітет з водного поло, створений 1926 р. при Міжнародній любительській федерації плавання (FINA). До олімпійської програми змагання з цього виду спорту увійшли, починаючи з ігор II Олімпіади 1900 р. у Парижі. Жінки дебютували на Іграх XXVII Олімпіади 2000 р. у Сіднеї.

Волейбол - командна спортивна гра на майданчику 9 x 18 м, поділеному навпіл сіткою (на висоті 2,43 м для чоловічих та 2,24 м для жіночих змагань), в якій гравці намагаються ударами рук по м'ячу приземлити його на половині суперника. Розвитком волейболу керує Міжнародна федерація волейболу (FIVB), створена у 1947 р. До олімпійської програми змагання з волейболу (серед чоловіків і жінок) увійшли, починаючи з Ігор XVIII Олімпіади 1964 р. в Токіо.

Веслування академічне - вид спорту, в якому спортсмени змагаються на академічних човнах. Змагання проводять з різним складом екіпажу (одиночки, двійки, четвірки та вісімки) з рульовим та без рульового. Розрізняють човни парні (кожний веслувальник працює двома веслами) та розпашні (у кожного - по одному веслу). Розвитком веслування академічного керує Міжнародна федерація веслувального спорту (з 1996 р.), попередницею якої була Міжнародна федерація веслувальних співтовариств (FISA), створена у 1892 р. До олімпійської програми веслування академічне входить, починаючи з Ігор II Олімпіади 1900 р. у Парижі. Жінки дебютували на Іграх XXI Олімпіади 1976 р. у Монреалі.

Веслування на байдарках і каное - вид спорту, що включає гонки по "гладкій" воді на двох типах човнів - байдарках та каное. Веслування на каное - вид змагань, в якому беруть участь тільки чоловіки. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація каное (ICF), заснована 1924 р. До олімпійської програми веслування на байдарках і каное входить, починаючи з Ігор XI Олімпіади 1936 р у Берліні. Жінки дебютували на Іграх XIV Олімпіади 1948 р. в Лондоні.

Дзюдо (у перекладі "гнучкий шлях") - вид єдиноборства, у якому поряд із кидками дозволено прийоми больові (тільки на руки) та удушення. Учасники поділяються на вагові категорії. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація дзюдо (IJF), створена 1951 р. До олімпійської програми змагання з дзюдо увійшли, починаючи з Ігор XVIII Олімпіади 1964 р. в Токіо. Жінки дебютували на Іграх XXIV Олімпіади 1988 р. в Сеулі.

Легка атлетика - вид спорту, що складається з таких дисциплін: біг, спортивна ходьба, стрибки (у довжину, висоту, потрійний, із жердиною), метання (диск, спис, молот, штовхання ядра) та легкоатлетичні багатоборства. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій (IAAF), створена у 1912 р. До олімпійської програми змагання з легкої атлетики увійшли, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Жінки дебютували на Іграх IX Олімпіади 1928 р. в Амстердамі.

Настільний теніс - спортивна гра на столі (274 x 152,5 x 76 см), розділеному сіткою (183 x 15,25 см), у якій гравці ударами ракетки посилають целулоїдний м'ячик (діаметром 40 мм) через сітку на бік суперника так, щоб той не зміг повернути його назад. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація настільного тенісу (ITTF), створена 1926 р. До олімпійської програми змагання з тенісу настільного увійшли, починаючи з Ігор XXIV Олімпіади 1988 р. у Сеулі.

Плавання - вид спорт, який полягає у подоланні певним стилем водної змагальної дистанції за найкоротший період часу. Розвитком цього виду спорту опікується Міжнародна любительська федерація плавання (FINA), створена 1908 р. До олімпійської програми змагання з плавання увійшли, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Жінки дебютували на Іграх V Олімпіади 1912 р. у Стокгольмі.

Пляжний волейбол - командна спортивна гра на піщаному майданчику розміром 8 x 16 м, поділеному навпіл сіткою, в якій гравці (команда складається з двох осіб) намагаються ударами рук по м'ячу приземлити його на половині суперника. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна рада з пляжного волейболу, що входить до складу FIVB, - Міжнародної федерація волейболу. До олімпійської програми входить з Ігор XXVI Олімпіади 1996 р. в Атланті.

Стрибки у воду - вид спорту, який полягає у виконанні стрибків із трампліна (висота 3 м) та вишки (10 м) з різними обертами та входом у воду. Розвитком цього виду спорту керує Комітет зі стрибків у воду Міжнародної любительської федерації плавання (FINA), створеної 1908 р. До олімпійської програми змагання зі стрибків у воду увійшли, починаючи з Ігор III Олімпіади 1904 р. у Сент-Луїсі. Жінки дебютували на Іграх V Олімпіади 1912 р. у Стокгольмі.

Регбі-7 - різновид регбі, спортивна командна гра на прямокутному полі м'ячем овальної форми, в якій гравці (команда складається з 7 осіб) намагаються приземлити м'яч у заліковому полі (місті) або ж забити його ногою над перекиданою воріт у межах, позначених двома стійками. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна рада регбі (IRB), створена 1886 р.

Самбо (аббревіатура, утворена від словосполучення "самооборона без зброї" російською мовою "Самооборона без оружия") - вид спортивного єдиноборства, а також комплексна система самооборони, розроблена в СРСР на основі дзюдо і доповнена елементами з багатьох інших видів єдиноборств. Розвитком самбо керує Міжнародна федерація самбо (FIAC).

Синхронне плавання - вид спорту, в якому змагаються жінки, пов'язаний із виконанням у воді різноманітних фігур під музику. Розвитком цього виду спорту опікується комітет синхронного плавання, створений у 1952 р. при Міжнародній любительській федерації плавання (FINA), заснованій 1908 р. До олімпійської програми змагання з синхронного плавання увійшли, починаючи з Ігор XXIII Олімпіади 1984 р. у Лос-Анджелесі.

Боротьба - єдиноборство двох спортсменів, які за допомогою різних технічних прийомів намагаються покласти суперника на лопатки. Існують два види боротьби і вільна та греко-римська, що відрізняються технічними прийомами. Учасники змагань поділяються на вагові категорії. Розвитком боротьби: вільної та греко-римської керує Міжнародна любительська федерація боротьби (FILA), заснована 1912 р. До олімпійської програми боротьба греко-римська входить, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах, боротьба вільна - з Ігор III Олімпіади 1904 р. в Сент-Луїсі. Жіночі змагання з боротьби вільної дебютували на Іграх XXVIII Олімпіади 2004 р. в Афінах.

Гімнастика спортивна - вид спорту, в якому змагаються чоловіки і жінки з гімнастичного багатоборства і в окремих видах. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація гімнастики (FIG), заснована 1881 р. До олімпійської програми змагання з гімнастики спортивної увійшли, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Жінки дебютували на Іграх IX Олімпіади 1928 р. в Амстердамі.

Гімнастика художня - вид спорту, в якому змагаються жінки. Під час змагань окремі учасниці або команди учасниць виконують вправи без предмета і з предметами (м'яч, булави, скакалка, стрічка, обруч). Розвитком художньої гімнастики керує створена 1998 р. комісія художньої гімнастики Міжнародної федерації гімнастики (FIG), заснованої 1963 р. До олімпійської програми змагання з гімнастики художньої увійшли, починаючи з Ігор XXIII Олімпіади 1984 р. у Лос-Анджелесі.

Стрільба кульова - спортивна стрільба з нарізної зброї (гвинтівки або пістолета). Розвитком стрільби кульової керує Міжнародна федерація стрілецького спорту (ISSF), створена 1907 р. До олімпійської програми змагання зі стрільби кульової входять, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Жінки дебютували на Іграх XIX Олімпіади 1968 р. в Мехіко

Теніс - спортивна гра на спеціальному майданчику - корті (23,774 x 10,973 м), розділеному посередині сіткою (висота по центру - 91 см), у якій гравці перекидають м'ячик через сітку на половину суперника за допомогою ракетки, намагаючись зробити це так, щоб суперник не зміг повернути його назад. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація тенісу (ITF), створена 1912 р. До олімпійської програми змагання з тенісу ввійшли, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Коли теніс став професійним видом спорту, його було вилучено з програми олімпійських змагань. Після 64-річної перерви на Іграх XXIV Олімпіади 1988 р. в Сеулі теніс було повернено до олімпійської програми. Жінки дебютували на Іграх II Олімпіади 1900 р. у Парижі.

Фехтування - вид спорту, що включає дисципліни єдиноборства на рапірі, шпазі або шаблі. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація фехтування (FIE), створена 1913 р. До олімпійської програми змагання з фехтування ввійшли, починаючи з Ігор I Олімпіади 1896 р. в Афінах. Жінки дебютували на Іграх VIII Олімпіади 1924 р. у Парижі.

Футбол - командна спортивна гра з м'ячем, який намагаються забити ногами або іншими частинами тіла (крім рук) у ворота (7,32 x 2.44 м.) суперника на трав'яному полі розміром 100-110 x 64-75 м. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація футболу (FIFA), створена 1904 р. До олімпійської програми змагання з футболу ввійшли, починаючи з Ігор II Олімпіади 1900 р. у Парижі. Жінки дебютували на Іграх XXVI Олімпіади 1996 р. в Атланті.

Хокей на траві - командна спортивна гра на трав'яному полі (81-91 м x 50-55 м), у якій дві команди, передаючи м'яч партнеру ключками, намагаються забити його у ворота суперника і не пропустити у свої. Розвитком цього виду спорту керує Міжнародна федерація хокею на траві (FIH), створена 1924 р. До олімпійської програми змагання з хокею на траві ввійшли, починаючи з Ігор IV Олімпіади 1908 р. в Лондоні. Жінки дебютували на Іграх XXII Олімпіади 1980 р. у Москві.

Шахи - гра на спеціальній дошці, що має назву шахівниці й поділена на 64 світлі і темні клітини (поля), між 16 світлими (білими) і 16 темними (чорними) фігурами за встановленими для них правилами пересування. Розвитком шахів керує Міжнародна організація шахістів (FIDE), створена 1924 р.

Календар і медалі змагань

	Церемонія відкриття		Відбіркові змагання			Фінали змагань з розіграшем медалей			Церемонія закриття					
День липня														
Вид спорту	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Усього медалей
Церемонії														
Легка атлетика														50
Бадмінтон														6
Баскетбол														2
Бокс														10
Веслування на байдарках і каное														24
Фехтування														12
Футбол														2
Художня гімнастика														8
Спортивна гімнастика														14
Важка атлетика														15
Хокей на траві														2
Алим														19
Дзюдо														18
Боротьба														18
Плавання														42
Синхронне плавання														18
Водне поло														2
Стрибки у воду														12
Веслування академічне														13
Регбі														2
Самбо														18
Настільний теніс														7
Теніс														7
Стрільба														34
Волейбол														2
Пляжний волейбол														2
Шахи														3
Комплекти	-	-	27	32	30	44	30	40	18	25	56	40	9	351
Дати	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	

Спортивні об'єкти Універсіади

Змагання і тренування учасників XXVI Всесвітньої літньої Універсіади пройдуть на 64 спортивних об'єктах Казані.

Футбольний стадіон "Рубін Парк Арена" стане місцем проведення урочистих церемоній відкриття і закриття XXVI Всесвітньої літньої Універсіади. Стадіон вміщує 45 тис. глядачів.

Палац водних видів спорту - один з найбільших в Росії. Під одним дахом знаходяться три басейни: основний і тренувальний (обидва 50-метрові), а також басейн для стрибків у воду, обладнаний відповідно до міжнародних вимог. Трибуни палацу готові прийняти 4,2 тис. глядачів.

Палац єдиноборств "Ак Барс" - багатофункціональна спортивна споруда, в якій містяться чотири тренувальні зали, тренажерний зал, відновлювальний центр із саунами, гідропроцедурами та басейном. Під час Універсіади тут буде проведено змагання з видів боротьби.

Академія тенісу на своїй території має вісім закритих і 18 відкритих тенісних кортів із розсувними трибунами, а також фітнес-блок. Комплекс може прийняти 7200 глядачів. Під час Універсіади тут відбудуться змагання з тенісу та бадмінтону.

Центр волейболу "Санкт-Петербург" - домашня арена волейбольних клубів "Зеніт" і "Динамо - Казань". Тут знаходяться два спортивні зали: головний - на 4570 глядачів і малий - на 596. Під час Універсіади тут пройдуть змагання з волейболу.

"Баскет-хол" - домашня арена баскетбольного клубу "Унікс".

Це критий багатофункціональний спортивний об'єкт, що має два зали: великий - на 7000 глядачів і малий - на 500.

Комплекс прийматиме змагання Універсіади з баскетболу.

Плавальний басейн "Буревісник" знаходиться на території селища Універсиади. До його інфраструктури входить 50-метровий басейн, універсальний спортивний зал (для волейболу, баскетболу та міні-футболу з паркетним покриттям), спортивний зал для "сухого" плавання, тренажерний зал.

Палацу спорту - одна з найстаріших спортивних споруд Казані. Цей комплекс включає два льодові майданчики, два спортивні зали, зал хореографії, тренажерний зал, адміністративні та службові приміщення. У Палаці спорту також знаходиться музей спорту Республіки Татарстан ім. Ш. Х. Галеева, а також Рада ветеранів спорту Республіки Татарстан. Цей спортивний об'єкт служить і майданчиком для проведення концертів, шоу-програм і різних виставок.

Кінно-спортивний комплекс "Казань" - один із найбільших іподромів у Європі. Особливість комплексу його - багатофункціональність, оскільки інфраструктура включає скакові доріжки, доріжки з віражами, конкурне поле, поля для тренування коней. Для відвідувачів комплексу передбачена розважально-ігрова зона.

Комплекс стендової стрільби "Свияга" розташований на березі Куйбишевського водосховища. Він відповідає високим стандартам Міжнародної федерації спортивної стрільби (ISSF). На його території знаходяться п'ять комбінованих майданчиків для стендової стрільби у трьох вправах (трап, скит і дубль-трап). Тут також розміщені: корпус видачі зброї, стрілецький клуб із медико-відновлювальним центром, приміщеннями для відпочинку спортсменів, роботи суддів і коментаторів, VIP-зона, прес-центр.

Центр гімнастики - один із найбільших спортивних комплексів у Росії. Оснащений за останнім словом техніки, він відповідає сучасним вимогам. Центр готовий прийняти 3200 уболівальників.

Веслувальний центр розташований на березі озера Середній Кабан. Комплекс спроектовано відповідно до міжнародних норм до проведення змагань із веслувальних видів спорту. На території центру містяться елінги, адміністративний корпус, веслувальний басейн.

Центр хокею на траві не має аналогів у Росії. До його інфраструктури входять два ігрових поля зі штучним покриттям останнього покоління і новітньою системою поливу. Влітку поля обладнані під міні-футбол, взимку майданчики стають льодовими катками.

Центр боксу включає універсальний спортивний зал, два спортивні зали для тренувань, приміщення для суддів, роздягальні, медико-оздоровчі та адміністративні приміщення та може прийняти 2000 глядачів.

Центральний стадіон м. Казані є домашнім стадіоном футбольного клубу "Рубін". До його інфраструктури входять також футбольно-легкоатлетичний манеж, два тренувальні зали, зали для занять аеробікою.

Селище Універсіади

Селище XXVI Всесвітньої літньої Універсіади розмістилося у Приволзькому районі Казані уздовж проспекту Перемоги. Це найбільший у Росії комплекс студентських корпусів Казанського федерального університету та Поволзької державної академії фізичної культури, спорту і туризму, розрахований на проживання близько 12 тис. осіб. Будівлі розташовані у такому порядку, що нагадують контури емблеми Універсіади - тюльпан.

Під час змагань селище гостинно прийматиме спортсменів та інших представників національних делегацій, яким буде надано одно-, дво- та тримісні кімнати. Кожна делегація буде мати у своєму розпорядженні офісне приміщення та медичний кабінет.

Усі будівлі на території селища обладнані системами відео спостереження, кондиціювання та пожежогасіння.

На території селища у Міжнародному інформаційному центрі розмістяться командний центр, служба акредитації, спортивний та інформаційний центри і музей FISU.

Волонтери

Жодний великий спортивний захід сьогодні не може успішно пройти без допомоги добровільних помічників - волонтерів. Їхня діяльність не тільки допомагає у вирішенні безлічі організаційних питань, а й створює на змаганнях незабутню доброзичливу атмосферу для спортсменів і глядачів.

Для волонтерів участь в організації та проведенні великих спортивних заходів - можливість знайти нових друзів, познайомитися з молодією спортивною елітою, отримати навички майбутньої професії, вивчити іноземну мову, ознайомитися з культурою інших народів.

У проведенні Універсиади в Казані візьмуть участь 20 тис. волонтерів з Республіки Татарстан, інших регіонів Росії та зарубіжних країн, які пройдуть конкурсний відбір. Їх головне завдання - допомагати учасникам, гостям і організаторам змагань. Саме тому їхнім фірмовим знаком буде стилізоване зображення голови веселого чоловічка, яка водночас являє собою зображення відкритої долоні - символу відкритості, доброзичливості і готовності прийти на допомогу.

volunteers

Kazan 2013

volunteer
Kazan 2013

Міжнародна школа молодих спортивних журналістів

Школа спортивных журналистов «U-MEDIA»

Під час проведення XXVI Всесвітньої літньої Універсиади в Казані буде відкрито унікальну Міжнародну школу молодих спортивних журналістів., ініціаторами якої виступили АНТ "Виконавча дирекція "Казань 2013" та Міжнародна федерація студентського спорту. У період з 6 по 17 липня 2013 р. за одними партами навчатимуться студенти-кореспонденти з Америки, Азії, Африки та Європи. Навчання проходитиме англійською мовою. Своїми знаннями та досвідом з питань організації та висвітлення великих спортивних заходів із майбутніми колегами поділяться провідні спортивні журналісти світу. Окрім знань слухачі школи зможуть набути і практичних навичок під час прес-конференцій та висвітлюючи змагання, що проходять за програмою Універсиади. Кожний молодий журналіст отримає акредитацію, матиме наставника та можливість працювати поруч з журналістами-професіоналами, переймати їхній багатий досвід роботи.

Освітня програма

Важливим аспектом підготовки до проведення XXVI Всесвітньої літньої Універсиади став освітній напрям для формування її образу як знакової події в історії студентського спорту в Росії. З цією метою організаторами спільно з освітянами розроблено концепцію програм для дітей, підлітків і молоді, спрямовану на пропаганду ідей і цілей Універсиади, студентського спорту та здорового способу життя. У рамках освітнього проекту реалізуються такі програми: "Урок Універсиади", естафета прапора "Універсиада у твоєму місті", фестиваль "Uni-диво", "Команда 2013".

Культурна Універсиада

У Казані вперше за всю історію проведення таких грандіозних форумів паралельно зі спортивними змаганнями буде проходити культурна Універсиада. Дійства відбуватимуться у Культурному парку площею 6 га, котрий зможе прийняти одночасно 30 тис. глядачів. Головний культурний майданчик міста в період з 4 по 17 липня надасть свої сцени 246 кращим творчим колективам.

На території парку будуть організовані тематичні зони: магазин ліцензійної продукції; Будинок друзів Універсиади, який представлятимуть Казахстан, Італія, Корея, Красноярськ і Сочі; Дитячий майданчик, Парк футболу.

Зона харчування площею 1,8 тис. м² буде представлена у стилі національного подвір'я.

Лоунж-зона розміститься безпосередньо у селищі Універсиади. Там щовечора відбуватимуться культурні заходи для спортсменів, тренерів та інших членів делегацій.

Крім заходів, що проходять у Культурному парку, в місті планується багато інших заходів.

Своєю майстерністю учасників і гостей Універсиади порадує унікальне вуличне шоу Цирку Дю Солей та Цирку братів Запашних.

13 липня 2013 р. в Казані проходитиме татарське народне свято "Сабантуй".

Гостей і мешканців Казані чекає зустріч із зірками світового шоу-бізнесу Джо Кокером та Стінгом.

На своїх глядачів чекають Татарський академічний державний театр опери і балету ім. Джаліля, Татарський державний театр ляльок "Екіят", Казанський академічний російський великий драматичний театр ім. Качалова, Казанський театр юного глядача, Татарський театр драми і комедії ім. Тинчурина, Татарський академічний театр ім. Камала, що покажуть 48 театральних вистав.

Свою майстерність і талант на сцені Театру ім. Джаліля демонструватимуть учасники оперно-балетного фестивалю, який закінчиться гала-концертом артистів Маріїнського театру.

Спеціальну концертну програму представить Державний симфонічний оркестр Республіки Татарстан під керівництвом заслуженого артиста Росії, посла Універсиади Олександра Сладковського.

Гостинно відкриють двері Музей сучасного мистецтва, Державний музей образотворчого мистецтва, Національна художня галерея Республіки Татарстан, Національний музей Республіки Татарстан, Музей 1000-ліття Казані, Державний історико-архітектурний музей-заповідник "Казанський Кремль".

Знаменною подією стане відкриття Музею Універсиади, що відбудеться 29 червня, у день, коли Селище прийматиме перших спортсменів. Експозиції музею розкажуть про перші Всесвітні студентські ігри 1923 р. у Парижі, історію літніх Універсіад та їхніх переможців. Після закінчення Універсиади музей стане частиною Міжнародного освітнього центру FISU.

Проблеми організації та проведення Універсіади в Казані

Універсіади не обмежуються тільки періодами будівництва спортивних об'єктів і проведенням змагань. Вони також впливають на довкілля, економіку й повсякденне життя людей, що спостерігається до, під час і після проведення Універсіад.

Організаційний комітет Універсіади 2013 р. продовжує традицію проведення "зелених", тобто екологічно безпечних змагань світового рівня. Концепція охорони довкілля збігається з довгостроковою перспективою природоохоронної діяльності в Казані і зосереджена на таких напрямках:

- Забезпечення моніторингу атмосферного повітря та поверхневих вод на озері Середній Кабан.
- Роботи з укріплення берегів на озері Середній Кабан, річці Казанка.
- Модернізація системи переробки відходів.
- Благоустрій вулиць і паркових зон міста, що межують з об'єктами Універсіади.

Вплив об'єктів на довкілля під час будівництва та експлуатації буде короткостроковим. Проектами їх будівництва і реконструкції передбачено компенсаційні природоохоронні заходи, спрямовані на зниження негативного впливу на оточуюче середовище.

2013 р. у Татарстані оголошено роком екологічної культури й охорони довкілля. Основними елементами його емблеми є стилізоване зображення тісного взаємозв'язку і взаємозалежності природних ресурсів, що складається з трьох компонентів: вода (синій колір), атмосферне повітря (блакитний колір) і біологічні чинники (зелений колір). Трикольорова стрічка у вигляді державного прапора Татарстану, що огортає контури території республіки, символізує увагу органів державної влади до забезпечення екологічної безпеки і охорони довкілля.

ГОД ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И ОХРАНЫ
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ В РЕСПУБЛИКЕ ТАТАРСТАН

Безпека

Для посилення безпеки під час проведення Універсиади в Казані буде задіяно 23 тис. поліцейських і військовослужбовців внутрішніх військ МВС Росії.

Міжнародний інформаційний центр Універсиади буде оснащений контрольно-пропускними пунктами, де працюватимуть електронні термінали, що стежитимуть за доступом на Універсиаду-2013.

Потрапити на об'єкти Всесвітніх студентських ігор зможуть тільки акредитовані особи. Це забезпечить електронна система, до якої буде внесено дані про акредитованих волонтерів, представників ЗМІ, членів міжнародних делегацій та учасників Універсиади.

Також буде застосовано "автоматизований патруль", що дозволить операторам зв'язку оперативно реагувати на будь-які порушення.

Засоби масової інформації

Одною з вимог організаторів Всесвітніх спортивних ігор студентів є надання міжнародній пресі можливості вільного висвітлення подій на спортивних аренах.

Для роботи представників ЗМІ споруджено головний медіа-центр, куди стікатиметься вся інформація про події Універсиади. Тут у цілодобовому режимі будуть проходити прес-конференції з організаторами та головними дійовими особами змагань - її переможцями.

Робоча зона Головного медіа-центру розрахована на 200 місць, 100 з яких обладнані комп'ютерами і доступом до мережі Інтернет.

На всіх спортивних об'єктах Універсиади передбачено спеціальні зони для представників ЗМІ: прес-центри, зали для прес-конференцій, мікс-зони, місця на трибунах, зони відпочинку, кімнати для інтерв'ю.

Історія Універсіад

Проведення перших комплексних змагань серед студентів університетів стало наслідком відродження олімпійських ігор на рубежі XVIII-XIX ст. Студентські змагання проводили у США, Англії й Швейцарії. Активізація

змагань між навчальними закладами привела до створення спортивних університетських асоціацій, першу з яких було утворено в США 1905 р.

Завдяки створеній 1919 р. Міжнародної конфедерації студентів міжнародні зустрічі, які до цього мали випадковий характер, почали проводити регулярно. Розширення міжнародних зв'язків спортивного комітету цієї організації привело до того, що у травні 1923 р. у Парижі було скликано Міжнародний спортивний конгрес університетів і проведено перші Всесвітні студентські ігри. У роботі конгресу взяли участь представники університетів Європи, Азії, Америки, Австралії. Було ухвалено рішення про регулярне проведення Всесвітніх студентських ігор.

Організатором їхнього проведення виступив соратник П'єра де Кубертена, французький педагог і вчений Жан Петіжан. Головною думкою проголошеного їм курсу було те, що спортивні змагання повинні сприяти розвитку зв'язків і

співробітництва між студентами університетів і вищих навчальних закладів усього світу. Жан Петіжан замислив назвати їх "Університетськими Олімпійськими іграми", але П'єр де Кубертен переконав його надати Іграм іншу назву: "Міжнародні університетські Ігри". Під такою назвою Ігри проходили до початку Другої світової війни. До 1939 р. було проведено ще вісім Ігор: у Празі (1925 р.), Римі (1927 р.), Парижі (1928 р.), Дармштадті (1930р.), Турині (1933 р.), Будапешті (1935 р.) , Парижі (1937 р.), Монако (1939 р.).

Жан Петіжан

Після Другої світової війни традиція проведення міжнародних студентських змагань знову відродилася. Однак післявоєнне протистояння блоків капіталістичних і соціалістичних країн вплинуло на розвиток студентського спорту. 1946 р. у Празі було створено Міжнародну спілку студентів (ISU), яка 1947 р. організувала IX Міжнародні університетські Ігри у Парижі. У змаганнях, що проводила ця організація, майже не брали участь представники капіталістичних країн. Останні Ігри, що пройшли під егідою ISU, відбулися у Гельсінкі в 1962 р. У 1948 р. було створено іншу спортивну студентську організацію - Міжнародну федерацію університетського спорту (FISU), яка в 1949 р. одержала офіційний статус. Першим президентом FISU став Пауль Шлеймер - фізик і математик із Люксембурга. Відтоді стали проводити і міжнародні "Тижні університетського спорту".

Протистояння двох міжнародних спортивних організацій тривало до 1957 р. Їхньому примиренню сприяла участь студентів різних країн з усіх континентів у чемпіонаті світу серед університетів, організованого Французькою студентською спортивною федерацією у Парижі. Після відвідування змагань доктор Прімо Небіоло, віце-президент Італійської студентської спортивної асоціації, а з 1961 р. - президент FISU, надихнувся ідеєю організувати у своїй країні спортивний захід серед студентів університетів подібний Олімпійським іграм. Спочатку він мав намір провести їх у Римі, як і Ігри XVII Олімпіади 1960 р. Але будівництво спортивних олімпійських споруд ще не було завершено і тоді він вирішив здійснити задумане на своїй малій батьківщині - в Туріні. Рішення Прімо Небіоло отримало підтримку з боку органів державної влади, які розглядали цю спортивну подію як генеральну репетицію до святкування у 1961 р. сторіччя об'єднання Італії. Ці змагання він вирішив назвати Універсіадою, як об'єднання трьох понять: університет, олімпіада й універсальність. Універсальний характер події було підкріплено рішенням про заміну національних гімнів, що звучать при нагородженні спортсменів різних країн, гімном студентів "Гаудеамус", що дотепер є гімном Універсіади.

Символом Міжнародної федерації університетського спорту став прапор із зображенням латинської букви "U" і п'яти зірок. У статті 2 Статуту FISU визначено її філософію "FISU переслідує свої цілі без розгляду або дискримінації політичного, конфесіонального або расистського характеру". На відміну від олімпійського девізу "Citius, Altius, Fortius" ("Швидше, вище, сильніше"), запропонованого в 1894 р. П'єром де Кубертенем, девіз Універсіади - "Excellence in mind and body" ("Досконалість тіла й духу"), що передбачає, крім традиційних спортивних змагань, проведення освітніх і культурних заходів.

На першій Універсіаді 1959 р. у Туріні у змаганнях із семи видів спорту (баскетбол, водне поло, волейбол, легка атлетика, теніс і фехтування) брали участь 1400 молодих спортсменів із 43 країн світу. Із того часу змагання студентів стали привертати все більшу увагу світового співтовариства. Вже через рік у м. Шамоні (Франція) відбулася перша зимова Універсіада, на якій було розіграно 13 комплектів медалей. 1963 р. у м. Порту-Алегре (Бразилія) відбулася перша Універсіада за межами Європи. Літню Універсіаду стали регулярно проводити у непарні роки. Виключенням стала Універсіада 1970 р., перерва перед і після якої склала три роки, і Універсіада 1975 р., яку було замінено на Всесвітню Універсіаду з легкої атлетики. Літня Універсіада стала другим за кількістю учасників спортивним заходом після Ігор Олімпіади, випередивши у два рази за цим показником зимові Олімпійські ігри. На літній Універсіаді найбільша кількість учасників-спортсменів (10 624 осіб) було зареєстровано в 2011 р. у м. Шанхай (Китай), учасниць країн (174) - у 2003 р. у м. Тегу (Корея). На зимовій Універсіаді відповідно у 2007 р. у м. Турин (Італія) - 2511 спортсменів і в 2011 р. в м. Ерзурум (Туреччина) - 52 країни.

Міжнародна федерація університетського спорту, крім літньої й зимової Олімпіади, проводить чемпіонати світу серед студентів із 37 видів спорту. Чергуючи літні і зимові, Універсіади проводять кожний парний рік. На відміну від Універсіади, студентські чемпіонати проводять з окремих видів спорту. Перший студентський чемпіонат було організовано у м. Лунде (Швеція) 1963 р. серед гандбольних команд. Протягом 2013 р. відзначається 50-річчя проведення чемпіонатів світу з видів спорту серед студентів.

За весь час проведення Універсіади (1959-2011 рр.) медалі вибороли студенти 105 країн. Найбільшу кількість нагород мають представники США, колишнього Радянського Союзу та Китаю. До десятки кращих країн входить Україна. Багато видатних спортсменів були учасниками Універсіад. Серед них Лариса Латиніна (СРСР, Україна), переможець Універсіади 1963 р., володарка 18 олімпійських нагород, серед яких 9 золотих, зі спортивної гімнастики; Віталій Шербо (Білорусь), триразовий чемпіон Універсіад 1993, 1995 рр., володар 10 олімпійських нагород, серед яких 6 золотих, зі спортивної гімнастики; Валерій Сальников (СРСР), дворазовий переможець Універсіади 1983, чотириразовий олімпійський чемпіон з плавання; Грег Луганіс (США), дворазовий переможець Універсіади 1983, 4-разовий олімпійський чемпіон зі стрибків у воду; Роберт Коженевски (Польща), дворазовий переможець Універсіади 1991, 1993 рр., чотириразовий олімпійський чемпіон зі спортивної ходьби; Євгенія Канаєва (Росія), дев'ятиразова чемпіонка Універсіад 2009, 2011 рр., дворазова олімпійська чемпіонка з художньої гімнастики; Валерій Брумель (СРСР, Україна), дворазовий чемпіон Універсіад 1961, 1963 рр., чемпіон та срібний призер Ігор Олімпіади, автор 6 світових рекордів у стрибках у висоту та багато інших спортсменів.

Universiade SHENZHEN 2011

Місця проведення Універсіад

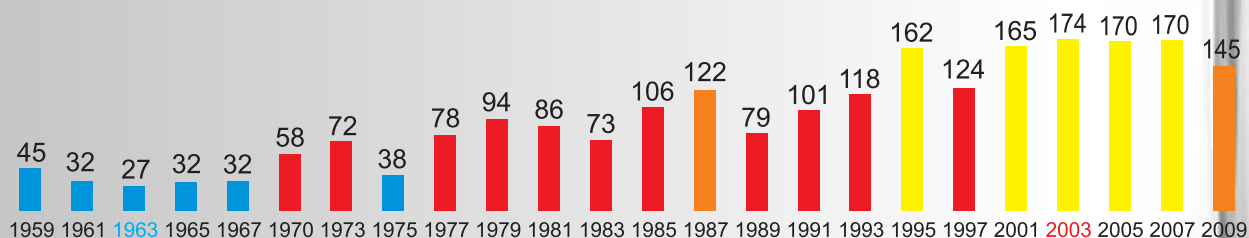
Літня Універсіада			Зимова Універсіада		
Рік	Ігри	Місто Країна	Ігри	Місто Країна	
1959	I	Турин Італія			
1960			I	Шамоні Франція	
1961	II	Софія Болгарія			
1962			II	Віллар Швейцарія	
1963	III	Порту-Алегрі Бразилія			
1964			III	Шпіндлерув-Млін Чехословаччина	
1965	IV	Будапешт Угорщина			
1966			IV	Сестрієре Італія	
1967	V	Токіо Японія			
1968			V	Інсбрук Австрія	
1970	VI	Турин Італія	VI	Рованіємі Фінляндія	
1972			VII	Лейк-Плесід США	
1973	VII	Москва СРСР			
1975	VIII	Рим Італія	VIII	Лівіньо Італія	
1977	IX	Софія Болгарія			
1978			IX	Шпіндлерув-Млін Чехословаччина	
1979	X	Мехіко Мексика			
1981	XI	Бухарест Румунія	X	Хака Іспанія	
1983	XII	Едмонтон Канада	XI	Софія Болгарія	
1985	XIII	Кобе Японія	XII	Беллуно Італія	
1987	XIV	Загреб Югославія	XIII	Штрбске Плесо Чехословаччина	
1989	XV	Дуйсбург Німеччина	XIV	Софія Болгарія	
1991	XVI	Шеффілд Велика Британія	XV	Саппоро Японія	
1993	XVII	Буффало США	XVI	Закопане Польща	
1995	XVIII	Фукуока Японія	XVII	Хака Іспанія	
1997	XIX	Сіцілія Італія	XVIII	Муджу Південна Корея	
1999	XX	Пальма де Мальорка Іспанія	XIX	Попрад Словаччина	
2001	XXI	Пекін КНР	XX	Закопане Польща	
2003	XXII	Тегу Південна Корея	XXI	Тарвізіо Італія	
2005	XXIII	Ізмір Туреччина	XXII	Інсбрук / Зеефельд Австрія	
2007	XXIV	Бангкок Таїланд	XXIII	Турин Італія	
2009	XXV	Белград Сербія	XXIV	Харбін КНР	
2011	XXVI	Шеньчжень КНР	XXV	Ерзурум Туреччина	
2013	XXVII	Казань Росія	XXVI	Трентіно Італія	
2015	XXVIII	Кванджу Південна Корея	XXVII	Гранада Іспанія	
2017	XXIX	Тайбей Республіка Китай	XXVIII	Алма-Ата Казахстан	

Країни, які вибороли найбільшу кількість нагород на Універсіадах

Кількість медалей

	Країна	Кількість медалей			
		золотих	срібних	бронзових	всього
1	США	443	375	337	1155
2	СРСР	409	329	253	991
3	Китай	354	238	204	796
4	Японія	235	235	301	771
5	Росія	202	200	236	638
6	Італія	154	158	187	499
7	Румунія	142	122	133	397
8	Україна	139	122	115	376
9	Республіка Корея	133	118	147	398
10	Угорщина	99	83	91	273
11	Польща	76	88	97	261
12	Куба	70	66	70	206
13	Франція	66	93	152	311
14	Велика Британія	61	95	101	257
15	Білорусь	57	76	149	161
16	Західна Німеччина	56	80	99	234
17	Німеччина	44	54	81	179
18	Канада	41	88	110	239
19	Болгарія	41	42	47	130
20	Австралія	36	36	51	123
21	Китайський Тайбей	36	35	54	125
22	Нідерланди	26	42	38	106
23	Бразилія	26	33	79	138
24	Югославія	25	31	26	82
25	Східна Німеччина	25	24	27	78
26	КНДР	25	22	34	80
27	Туреччина	23	27	26	76
28	Таїланд	21	11	30	62
29	Іспанія	20	34	48	102
30	Чехословаччина	18	30	24	72

Кількість країн - учасниць Універсіад

Зірки світового спорту, які перемогали і ставали призерами на студентських іграх

Всесвітня літня Універсіада - захід, що за своєю значущістю і масштабом поступається тільки Олімпійським іграм. Тому не дивно, що 70 % її учасників продовжують свою спортивну кар'єру, досягаючи успіхів на Іграх Олімпіад. Із нетерпінням очікуючи початку головної спортивної події літа 2013 р. - Універсіади в Казані, пропонуємо вашій увазі імена видатних спортсменів сучасності, які перемігши на Універсіади, стали зірками світового рівня.

Аллен Айверсон (США)

Вид спорту: баскетбол.

Досягнення на Універсіаді: золота медаль у Фукуоке (1995 р.) разом із Данканом і Алленом.

Ким став: бронзовим призером Ігор Олімпіади 2004 р., найціннішим гравцем НБА 2001 р., одним із найкращих розігруючих в історії НБА.

Тім Данкан (США)

Вид спорту: баскетбол.

Досягнення на Універсіаді: золота медаль у Фукуоке (1995 р.) разом із Айверсом і Алленом.

Ким став: бронзовим призером Ігор Олімпіади 2004 р., чотириразовим чемпіоном НБА, двічі - найціннішим гравцем НБА.

Лариса Латиніна (СРСР, Україна)

Вид спорту: спортивна гімнастика.

Досягнення на Універсіаді: золота медаль у Порту-Алегрі (1963 р.).

Ким стала: дев'ятиразовою олімпійською чемпіонкою і 18-разовим олімпійським призером.

Олена Вайцеховська (СРСР, Росія)

Вид спорту: стрибки у воду.

Досягнення на Універсіаді: срібна медаль у Софії (1977 р.).

Ким стала: олімпійською чемпіонкою, відомим спортивним журналістом.

Володимир Сальніков (СРСР, Росія)

Вид спорту: плавання.

Досягнення на Універсіаді: дві золоті медалі в Едмонтоні (1983 р.).

Ким став: чотириразовим олімпійським чемпіоном, чотириразовим чемпіоном світу, президентом Всеросійської федерації плавання.

Валерій Брумель (СРСР, Україна)

Вид спорту: легка атлетика.

Досягнення на Універсіаді: дві золоті медалі в Софії (1961 р.) і Порту-Алегрі (1963 р.).

Ким став: олімпійським чемпіоном на Іграх Олімпіади в Токіо, автором шести світових рекордів у стрибках у висоту.

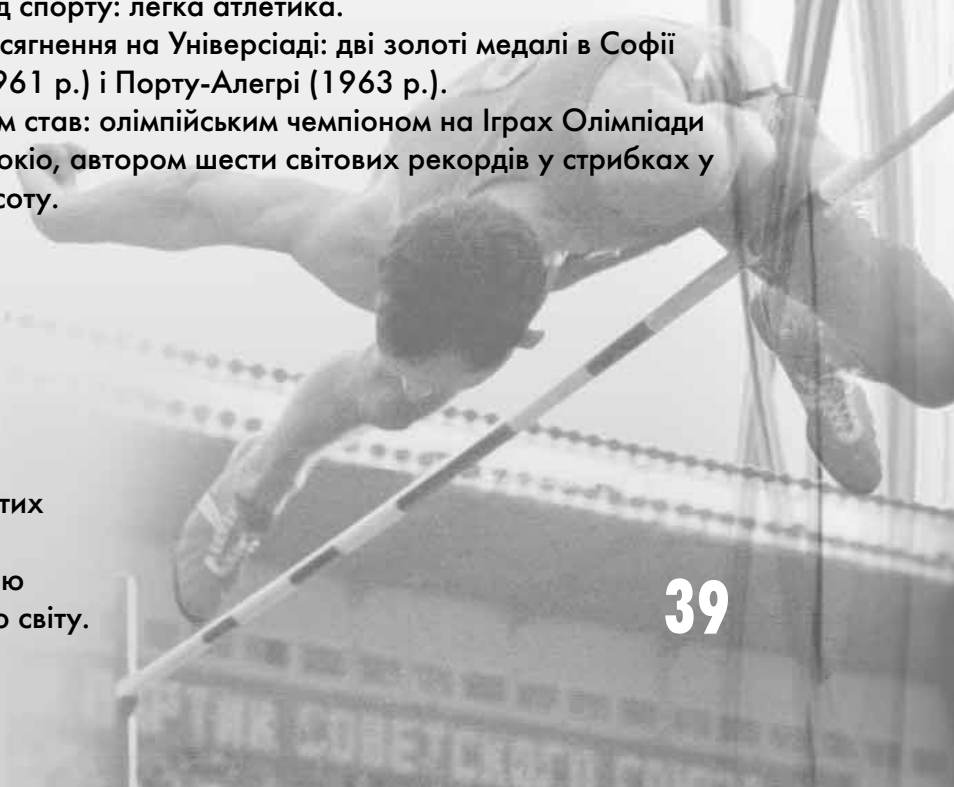

Надя Каманеч (Румунія)

Вид спорту: спортивна гімнастика.

Досягнення на Універсіаді: п'ять золотих медалей у Бухаресті (1981 р.)

Ким стала: п'ятиразовою олімпійською чемпіонкою, дворазовою чемпіонкою світу.

Хав'єр Сотомайор (Куба)

Вид спорту: легка атлетика.

Досягнення на Універсіаді: золота медаль у Дуйсбургу (1989 р.).

Ким став: олімпійським чемпіоном на Іграх-1992 і срібним призером на Іграх-2000, дворазовим чемпіоном світу, рекордсменом світу у стрибках у висоту, чий рекорд і досі не подолано.

Грег Луганіс (США)

Вид спорту: стрибки у воду.

Досягнення на Універсіаді: дві золоті медалі в Едмонтоні (1983 р.).

Ким став: чотириразовим олімпійським чемпіоном, п'ятиразовим чемпіоном світу.

Павло Колобков (Росія)

Вид спорту: фехтування.

Досягнення на Універсіаді: дві золоті медалі у Шеффілді (1991 р.) та Фукуоке (1995 р.).

Ким став: олімпійським чемпіоном у Сіднеї, п'ятиразовим олімпійським призером, шестиразовим чемпіоном світу.

Роберт Коженевски (Польща)

Вид спорту: легка атлетика.

Досягнення на Універсіаді: дві золоті медалі в Шеффілді (1991 р.) та Баффало (1993 р.).

Ким став: чотириразовим олімпійським чемпіоном у спортивній ходьбі.

Віталій Щербо (Білорусь)
Вид спорту: спортивна гімнастика.

Досягнення на Універсіаді: дві
золоті, срібна і бронзова медаль у
Баффало (1993 р.), золота і дві
срібні медалі у Фукуоке (1995 р.).

Ким став: шестиразовим
олімпійським чемпіоном і
чотириразовим бронзовим
призером.

Томаш Маєвски (Польща)

Вид спорту: легка атлетика.

Досягнення на Універсіаді: золота
медаль в Ізмірі (2005 р.).

Ким став: дворазовим олімпійським
чемпіоном у штовханні ядра.

Світлана Хоркіна (Росія)

Вид спорту: спортивна гімнастика.

Досягнення на Універсіаді: чотири
золоті медалі в Пальма-де-
Мальорка (1999 р.).

Ким стала: дворазовою
олімпійською чемпіонкою і
семиразовим олімпійським
призером, дев'ятиразовою
чемпіонкою світу.

Анна Чичерова (Росія)

Вид спорту: легка атлетика.

Досягнення на Універсіаді: золота медаль в Ізмірі
(2005 р.).

Ким стала: олімпійською чемпіонкою Ігор-2012 та
срібним призером Ігор-2008, чемпіонкою світу.

Тетяна Лебедева (Росія)
Вид спорту: легка атлетика.
Досягнення на Універсіаді: золота медаль у Пекіні (2001 р.).
Ким стала: олімпійською чемпіонкою Ігор-2004, триразовою чемпіонкою світу та дворазовим срібним призером.

FISU

Джессіка Енніс (Велика Британія)
Вид спорту: легка атлетика.
Досягнення на Універсіаді: бронзова медаль в Ізмірі (2005 р.).

Ким стала: олімпійською чемпіонкою Ігор-2012, чемпіонкою світу і срібним призером.

Барбара Шпотакова (Чехія)
Вид спорту: легка атлетика.
Досягнення на Універсіаді: золота медаль в Ізмірі (2005 р.).
Ким стала: дворазовою олімпійською чемпіонкою, чемпіонкою світу і дворазовим срібним призером, діючою рекордсменкою світу.

Федеріка Пеллегріні (Італія)

Вид спорту: плавання.

Досягнення на Універсіаді: дві золоті, срібна та бронзова медаль у Бангкоку (2007 р.).

Ким стала: олімпійською чемпіонкою Ігор-2008, чотириразовою чемпіонкою світу.

Євгенія Канаєва (Росія)

Вид спорту: художня гімнастика.

Досягнення на Універсіаді: п'ять золотих медалей у Белграді (2009 р.), чотири золотих та одна срібна медаль у Шеньчжені (2011 р.).

Ким стала: першою в історії художньої гімнастики дворазовою олімпійською чемпіонкою в особистій першості, 17-разовою чемпіонкою світу.

Олексій Обмочаєв (Росія)

Вид спорту: волейбол.

Досягнення на Універсіаді: золота медаль у Шеньчжені (2011 р.).

Ким став: олімпійським чемпіоном Ігор-2012.

Із переможців Універсіад олімпійськими чемпіонами у Лондоні також стали Дмитро Ільїних та Олександр Соколов.

РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ

Російська Федерація (Росія) - федеративна республіка, що об'єднує 83 суб'єкти федерації - 21 республіку, 9 країв, 46 областей, два міста федерального значення - Москва і Санкт-Петербург - та 4 автономні округи.

Держава розташована в північній Євразії і має сухопутні кордони з 14 країнами Європи й Азії та морські - з Японією по Охотському морю і Сполученими Штатами Америки по Беринговій протоці. Територія омивається водами 14 морів. Її берегова лінія становить 37 653 км і є найдовшою у світі. За територіальною площею

17 098 246 км², займаючи 1/8 площі Землі, Росія посідає першість у світі, а за чисельністю населення - 143 млн. осіб - є восьмою. Її територія займає близько 26,5 % території Східної Європи та всю північну Азію.

Через територію Росії проходять дев'ять часових поясів, вона знаходиться в межах арктичної, тундрової, лісотундрової, лісової, лісостепової, степової, напівпустельної, субтропічної природних зон. Має багаті природні ресурси - найбільші в світі лісові насадження, запаси мінеральних енергетичних ресурсів, а її озера містять близько чверті запасів прісної води у світі.

Російська Федерація є президентсько-парламентською федеративною республікою. Її столиці - Москва.

Росія має давню історію, що бере свій початок з поселень східних слов'ян (період між III і VIII ст.) та Київської Русі, що виникла у IX ст. У 988 р. прийняла християнство православної гілки від Візантії. Саме тоді розпочалася інтеграція візантійської та слов'янської культур, які визначили російську культуру в наступному тисячолітті. Московське князівство, об'єднавши сусідні князівства, здолало навалу Золотої Орди.

Росія протягом багатьох століть була монархічною державою. Значну роль у її розвитку відіграв Петро I (1672-1725) - перший Всеросійський імператор. Його реформи були спрямовані на зміцнення держави та залучення еліти країни до прийняття європейської культури. Під час його правління було створено російський військовий флот, проведено освітні реформи, створено Інженерну школу та Морську академію, реформовано церковне управління та багато іншого. Росія значно розширила свої кордони, приєднавши навколишні території, завдяки чому стала імперією, якою залишалася до 1917 р.

Після Жовтневої революції 1917 р. Російська імперія перестала існувати як монархія.

Із 1922 по 1991 рік Росія входила до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР) як найбільша з 15 союзних республік. Після розпаду СРСР вона стала незалежною державою, отримала назву "Російська Федерація". На її території проживають представники 194 народностей та етнічних груп, 80% населення становлять росіяни.

Офіційною державною мовою Російської Федерації є російська. Проте народи, які населяють країну, розмовляють більше 100 мовами і діалектами, що належать до 14 мовних сімей: індоєвропейської, алтайської, уральської, юкагіро-чувашської, картвельської, абхазо-адигської, нахсько-дагестанської, сино-тибетської, семітської, ескімосо-алеутської, чукотсько-камчатської, енісейської, австрало-азійської, айнської.

Освіта і наука

Система освіти і науки в Росії розвивалася протягом багатьох століть. Уже на початку XI ст. з'явилися придворна школа князя Володимира в Києві та школа, заснована Ярославом Мудрим у Новгороді.

За часів правління Петра I проблема освіти стає державною. У цей час у Санкт-Петербурзі створюється Школа математичних і навігаційних наук, а потім - Інженерна школа; при Академії наук започатковано перший російський університет та гімназію.

Пізніше, завдяки старанням Михайла Ломоносова, університет з'являється і в Москві.

1830 р. за наказом імператора Миколи I в Москві створюється навчальний заклад, відомий нині як Московський державний технічний університет імені М.Е. Баумана. Росія - одна з провідних наукових держав світу. На її території діють понад 1200 державних і недержавних вищих навчальних закладів. Це країна, що дала світові безліч унікальних винаходів: електричну лампочку і радіо, літак та електронний мікроскоп, супутник і космічну ракету, тепловий двигун і атомну електростанцію та багато іншого. В Росії освіту можна отримати як у державних (безоплатних) так і в приватних (платних) навчальних закладах. Середня освіта в Росії для дітей до 16 років є обов'язковою. Після 16 років молодь може отримати професійну або вищу освіту в інститутах та університетах, навчаючись на денній, вечірній або заочній формі.

Спорт і фізична культура

Фізична культура і спорт є однією зі складових суспільного життя Росії. Вийшовши вперше у складі збірної команди СРСР на спортивні арени Ігор Олімпіади 1952 р. в Гельсінкі, російські спортсмени тривалий час посідали лідируючі позиції, здобуваючи олімпійські медалі різного ґатунку для своєї команди.

Після розпаду СРСР олімпійська збірна команда Росії виступає окремою командою на міжнародних змаганнях і входить до числа лідерів світового спорту.

Російські спортсмени залишаються "законодавцями моди" в таких видах спорту, як хокей, фігурне катання на ковзанах, біатлон, бокс, волейбол, гандбол, теніс, художня гімнастика, синхронне плавання.

За підтримки меценатів отримали нове дихання Баскетбольна суперліга "А", Російська футбольна Прем'єр-ліга, тенісний союз, клуби єдиноборств.

Росія - велика спортивна держава, готова гостинно прийняти учасників і гостей зимового спортивного свята - XXII зимових Олімпійських ігор в Сочі у 2014 р. - та чемпіонату світу з футболу в 2018 р.

sochi.ru
2014
поехали!

Кухня

Російська кухня, розвиваючись та удосконалюючись, вбирала кращі традиції приготування страв різних народів і народностей, що населяли її територію, а також була відкрита для кулінарних рецептів іноземців. Так, дріжджове тісто прийшло в Росію від скіфів і греків; Візантія подарувала їй рис та прянощі, а Болгарія - баклажани, кабачки та солодкий перець; завдяки мешканцям Уралу улюбленою стравою стали пельмені; західні слов'яни збагатили її борщами, варениками та голубцями; чай прийшов з Китаю. Використання копченостей, шоколаду, морозива, кави, цукру було запозичено у XVI - XVIII ст. з кухонь європейських країн.

Відмітною рисою російської національної кухні та столу є розмаїття страв; любов до вживання хліба, млинців, пирогів; різноманітність перших страв (холодні та гарячі) та страв із грибів і риби; захоплення соленими овочами та грибами; багатство святкового столу; чай із самовара та печиво, пряники, варення і мед на десерт. Здавна стали традиційними для святкових столів вироби з тіста: куличі - на Великдень, курники - на весілля, млинці і пироги - на масляну, "жайворонки" - на весняні свята.

Не дивлячись на те що для приготування традиційних російських страв використовують ті самі продукти, що й в інших європейських країнах, вони мають свій неповторний смак. А пояснюється це тим, що їх готують у російській печі.

Чай - традиційний для росіян напій, а пиття чаю - своєрідний ритуал. Із давніх давен це привід для спілкування, сімейних зустрічей, задушевних бесід. Чай в Росії прийнято пити чотири-шість разів на день: після їди й у проміжку між її прийманням. Відмітною рисою російського пиття чаю є його розбавлення - на столі знаходиться самовар або розливний чайник. Традиційно на столі обов'язкова присутність лимона, нарізаного тоненькими кружальцями. До чаю подають варення, мед або цукор та різноманітну солодку випічку.

Російська національна кухня - найбагатша у світі. Досягти цього їй вдалося завдяки умінню вбирати і творчо вдосконалювати все краще, запозичене в інших народів.

РЕСПУБЛІКА ТАТАРСТАН

Республіка Татарстан розташована в центрі Російської Федерації на Східно-європейській рівнині, в місці злиття двох найбільших річок Європи - Волги і Ками. Історичні та географічні чинники зумовили розташування Татарстану на стику двох великих цивілізацій: східної і західної, що багато в чому пояснює різноманіття його культурного багатства.

Територія республіки має загальну площу 67 836,2 км². Столиця республіки - місто Казань. Чисельність населення Татарстану становить 3 773,8 тис. чоловік; це представники понад 115 національностей, найбільш чисельними з яких є татари та росіяни. Державними мовами в Татарстані оголошені татарська і російська. Найбільш поширеними в республіці є дві релігії: іслам, який сповідує переважна частина татар і православне християнство.

Історія людських поселень на цій території сходиться до VIII ст. до н.е. Пізніше тут існувала середньовічна держава волзьких булгар. У XIII ст. Булгарія була завойована монголами і, після розділення імперії Чингісхана, включена в Улус Джучи (Золоту Орду). На початку XV ст. хан Улу-Мухаммед оголосив про незалежність Казанського ханства від Орди. Нова держава стала самостійно налагоджувати стосунки з Москвою. У Казані була сильна промосковська партія, оскільки частина місцевого купецтва мала тісні торговельні зв'язки з Московським князівством, а також у зв'язку з тим, що Москва робила великий вплив на політику Казані і часто втручалася, щоб підтримати дружніх з нею претендентів в боротьбі за ханський престол. У час правління Івана Грозного в 1552 р. Казань була остаточно завойована Москвою і включена до складу Царства Російського. У складі Росії Казань іменувалася спочатку як Казанське царство, пізніше - Казанська губернія. Територія не мала самоврядності: главою був губернатор, який призначався безпосередньо Імператором. Після розпаду СРСР Татарстан входить до складу сучасної Російської Федерації, маючи статус Республіки Татарстан.

Сьогодні Татарстан - одна з найбільш розвинених в економічному відношенні республік Російської Федерації. Основні ресурси: нафта, земля, вода та вугілля.

Татарстан - регіон з потужним освітнім та науковим потенціалом, що характеризується високим рівнем розвитку академічної, вузівської і галузевої науки. В республіці налічується понад 30 вищих навчальних закладів, більша частина яких зосереджена в Казані, яка в свою чергу, є не тільки одним з найстаріших освітніх центрів в Росії - чотири казанських вищих навчальних заклади входять до числа 50 кращих в Росії, а й вже понад 200 років вважається одним з провідних наукових центрів Східної Європи.

Символи Республіки Татарстан

Прапор

Державний прапор Республіки Татарстан являє собою полотнище з

горизонтальними смугами зеленого, білого і червоного кольорів. Біла - становить 1/15 ширини прапора і розташована між рівними по ширині зеленою і червоною смугами.

Існують два трактування кольорів Державного прапора Республіки Татарстан. Відповідно до першого: зелений, це - зелень весни, відродження, також колір ісламу; білий - колір чистоти; червоний - зрілості, енергії, сили, життя.

За іншою версією, зелений колір означає етнічних татар, що проживають у республіці, а червоний - росіян. Біла смуга символізує мир і згоду між ними.

Герб

Державний герб Республіки Татарстан являє собою зображення крилатого барса з круглим щитом на боці, з піднятою правою передньою лапою на тлі диска сонця, вміщеного в обрамлення з татарського народного орнаменту.

Крилатий барс - у давнину у волзьких булгар - це божество родючості, покровитель дітей. У гербі Республіки Татарстан барс - покровитель громадян республіки та її народу. Червоний диск сонця на гербі означає добре знамення, успіх, щастя, життя. Круглий щит на лівому боці барса символізує правову, економічну, силову захищеність громадян Республіки. Квітка

айстри з парною кількістю пелюсток, що зображена на щиті, символізує вічне джерело життя та довголіття.

Піднесена права передня лапа барса - це традиційний геральдичний жест, що підкреслює велич верховної влади. Також означає початок справ "кроком правої ноги", добрий початок руху Татарстану по шляху оновлення. Гострі зуби і кігті тварини символізують його здатність постояти за себе і за тих, кого він захищає. Сім пір'їн на крилі барса символізують простір впливу заступницької сили на землі і на небесах. Положення хвоста означає гарний настрій, дружелюбність.

Популярний татарський рослинний орнамент і квітка тюльпана уособлюють пробудження весняної природи і символізують відродження Татарстану.

Три золотих кола охоплюють герб на трьох рівнях, що несуть ідею єдності, нескінченності і вищої досконалості.

Герб Республіки Татарстан стверджує такі загальнолюдські, моральні цінності як добро, справедливість, добробут громадян, дружба між народами, мир і прогрес.

Татарська кухня

Татарстан славиться не тільки своїм особливим менталітетом, а й тими національними стравами, що створювалися століттями і для звичайного європейця є екзотичними.

Традиційна місцева кухня самобутня, проте за багаторічну історію вона збагатилася рецептами страв інших народів, чому сприяло зручне географічне положення Татарстану. Так, у китайців татари запозичили чай і пельмені, у тюрків - бал-май (мед із маслом), катик (кисле молоко) і кабартму (смажені коржики), в узбеків - халву, плов і шербет, у таджиків - пахлаву. Та татарські кулінари не тільки збагачували свою кухню запозиченнями, вони поширили техніку смаження м'яса й овочів, яку у часи Петра Великого російський народ перейняв саме у них. До цього росіяни його тільки варили й випікали.

Споконвіку місцеве населення Татарстану займалося землеробством і скотарством, тому у національній кухні особливе місце посідають страви з круп, борошна, м'яса та молока. Найдавнішою татарською національною стравою є белиш - великий пиріг із прісного тіста з м'ясо-круп'яною начинкою.

Популярними також є тутирьма - різновид домашньої ковбаси, що готується з м'яса чи субпродуктів та крупи, бешбармак - м'ясо з локшиною, смажені - перем'ячі та печені ечпочмак - пиріжки з м'ясом, а також плов класичний.

Особливе місце серед традиційних татарських страв посідають супи: пісні, молочні та м'ясні: чумар - із галушками, салма - із локшиною, токмач - локшина у бульйоні, умач - кульки з суміші гречаної, пшеничної, вівсяної та житньої муки, зварені у бульйоні тощо. Із напоїв татари віддають перевагу чаю, а також айрану і квасу, компоту з урюку або шербету на меду. Як і в багатьох кухнях, у традиційній татарській є свої заборони. Забороняється їсти свинину, м'ясо сокола, лебедя й деяких інших птахів. Споживання свинини заборонено законами шаріату, а сокіл і лебідь вважаються священними птахами. Особливою заборонаю Корану наділені алкогольні напої. Сьогодні рецепти екзотичних татарських страв користуються усе більшою популярністю за межами Татарстану.

Казань

Казань - столиця Республіки Татарстан, що входить до складу Російської Федерації. Розташоване місто на ріці Волга. Воно займає площу 425.2 км². Його населення становить 1 136 566 мешканців. Казань - одна з найбільших багатонаціональних територій Російської Федерації, де проживають представники понад 115 національностей.

Місто засновано як фортецю Волзької Булгарії 1005 р. У XIII - XIV ст. Казань була важливим торговим і політичним центром Золотої Орди, з 1438 р. - столицею Казанського ханства, яке в 1552 р. було завойоване Московським князівством.

У другій половині XIX ст. в Казані відбулися істотні зміни: з'явилося газове та електричне освітлення, конка й електричний трамвай, телефон і телеграф.

На початку XX ст. Казань стає одним із центрів революційної боротьби. У 1920 р. було підписано Декрет про створення Автономної Татарської Радянської Соціалістичної Республіки зі столицею у Казані. В роки Великої Вітчизняної війни сюди евакуювали крупні російські заводи. Після війни місто продовжило свій розвиток. 1990 р. Казань стала столицею суверенної Республіки Татарстан.

Транспорт

Казань - один із потужних центрів Росії з розвинутою системою наземного і підземного транспорту, до якої належать автобуси, трамваї, тролейбуси і метрополітен.

Казанський метрополітен, урочисто відкрито у 2005 р. під час святкування 1000 - ліття міста, визнаний найсучаснішим та найбільш безпечним на території пострадянського простору.

Історія судноплавства та кораблебудівництва в Казані сягає у давнину, коли 1712 р. було створено Казанське адміралтейство. У радянські часи Казанський порт був найбільшим портом Волзького басейну. Сьогодні він складається з пасажирського причалу, який являє собою штучний пірс довжиною 1000 м. і шириною від 150 до 200 м. (з глибиною біля причальної стінки 6-7 м, мінімум - 4,5 м.) з розташованим біля нього вокзалом, і вантажного терміналу.

Казанський вокзал - пам'ятник архітектури і відома споруда міста, обслуговує 36 пар поїздів далекого прямування. Всього за рік вокзал приймає понад 8 млн пасажирів. До проведення в місті Універсиади 2013 р. створюється швидкісне залізничне сполучення між вокзалом і аеропортом - Аероекспрес, що дозволить пасажиром добиратися від вокзалу до аеропорту за 25 хв. Також до Універсиади в іншій частині міста споруджується новий транзитний залізнично-автобусний вокзал.

Міжнародний аеропорт Казань розташований в 26-28 км на південний схід від міста, він здатний обслужити 1 млн 487 тис. пасажирів. Забезпечує польоти по Росії, ближньому зарубіжжю, а також у Німеччину, Чехію, Туреччину, Таїланд, Єгипет, ОАЕ, Йорданію.

До інфраструктури аеропорту входять два термінали, 20 стоянок для повітряних лайнерів і 3,7-кілометрова злітно-посадочна смуга. Всі табло та показники працюють трьома мовами - російською, татарською та англійською.

Благовіщенський собор Казанського кремля - пам'ятник російської архітектури XVI ст. 1630-1640 рр. з благословення казанського митрополита Матфея, поруч із собором було споруджено білокам'яну дзвіницю заввишки 50 м, котру 1928 р. було зруйновано. Зараз на її місці знаходиться сквер.

Культурно-історичні споруди Казані

Мечеть Кул Шариф стала відтворенням легендарної багатомінаретної мечеті столиці Казанського ханства - центру релігійної освіти і розвитку наук Середнього Поволжя XVI ст., що була зруйнована в жовтні 1552 р. під час штурму Казані військами Івана Грозного. У 2005 р. її знову було відкрито, вона стала окрасою й одним із символів міста і республіки.

Казанський кремль являє собою комплекс архітектурних, історичних і археологічних пам'яток, які розкривають його багатовікову історію: археологічні залишки першого (XII-XIII ст.), другого (XIV-XV ст.) і третього городищ (XV-XVI ст.); Білокам'яний кремль, ряд храмів і будівель, що мають велику історико-архітектурну і культурну цінність. Загальна площа кремля становить 150 000 км². Цей пам'ятник входить до світової спадщини ЮНЕСКО з 2000 р.

Богоявленський
православний храм - одна
з головних архітектурних
пам'яток Казані: його
знаменита 63-метрова
дзвіниця кінця XIX в. є
найвищою старовинною
спорудою в місті.

Раїфський Богородицький
монастир - найбільший діючий
чоловічий монастир Казанської
єпархії Російської православної
церкви, заснований у XVII ст.
відлюдником Філаретом. На
сьогодні на території монастиря
збереглися три храми: собор на
честь ікони Грузинської Божої
Матері, собор, освячений на
честь преподобних отців в Раїфі і
Синаї вбитих, і Троїцький собор.

Храм усіх релігій (Вселенський храм) - Міжнародний культурний центр духовного єднання. Архітектурна споруда зведена в 1994 р. художником, архітектором, скульптором, цілителем і громадським діячем Ільдаром Ханова. За задумом автора і власника комплексу, він споруджений як архітектурний символ релігій, культур і цивілізацій. Служби й обряди в храмі не проводяться.

Зілантов Свято-Успенський монастир заснований царем Іваном Грозним 15 жовтня 1552 р. Він збудований на тому місці, де стояли царський намет і похідна церква. Колишній чоловічий монастир у наші дні відроджений як жіночий.

Площа Свободи - одна з головних у місті, знаходиться в історичному центрі міста. Тут розташовані: Кабінет Міністрів Республіки Татарстан Конституційний суд, Міністерство культури, Державний Великий концертний зал ім. С. Сайдашева, Казанська державна консерваторія, Казанська Ратуша (1845-1852 - Дворянське зібрання), Татарський академічний державний театр опери та балету імені Муси Джаліля, Світовий конгрес татар, Казанський державний технічний університет імені А. Н. Туполева.

Національний музей Республіки Татарстан бере свій початок з колекції відомого татарського археолога та краєзнавця Андрія Лихачова, а також експонатів Казанської науково-промислової виставки 1890 р. На трьох поверхах представлено наукові, літературні та музичні експонати, що мають безпосереднє відношення до історії і розвитку Татарстану.

Державний музей Є. Баратинського - єдине в Росії зібрання експонатів, що висвітлюють життя і творчість поета: його особисті речі і рукописи, посуд та меблі, фотографії і малюнки.

Палацова площа знаходиться в історичному центрі Казані. Це одна із найновіших і упорядкованих площ і пам'яток міста.

Казанський державний театр
юного глядача представив на
суд глядачів свій перший
спектакль 1932 р.

Музей образотворчих
мистецтв - одне з
найбільших арт-зібрань в
Росії - створено в 1958 р.
на базі картинної галереї
Державного музею
Татарської республіки.
Експозиції налічують
близько 25 тис. творів
живопису, графіки,
скульптури, декоративно-
прикладного мистецтва.

Казанський цирк -
величезний
купольний зал 65
м в діаметрі і 23 м
висотою -
споруджено без
жодної опори
1967 р. Цирк має
два манежі.

Театр опери та балету імені Муси Джаліля було споруджено 1956 р.

Десятки кращих оперних та балетних творів світової сцени можна прослухати і подивитися в стінах цього храму мистецтв.

Казанський зооботанічний сад було засновано при Казанському університеті в 1806 р. Карлом Фуксом. Сьогодні його зоологічна колекція налічує 145 видів тварин, усього 1201 примірник, з яких 27 видів включено до Червоної книги. У ботанічній колекції - 500 видів рослин із закритого і 203 із відкритого ґрунтів, усього 5941 примірник, з яких 20 видів включено до Міжнародної Червоної книги.

Спортивна спілка студентської молоді України отримала офіційне запрошення від Міжнародної федерації студентського спорту (FISU) взяти участь у XXVII Всесвітній літній Універсіаді, яка відбудеться у Казані (Росія) з 6 по 17 липня 2013 р., і з вдячністю прийняла його.

На Універсіаді національну збірну команду студентів України представлятиме Спортивна спілка студентської молоді України, яку очолює Василь Кремінь.

Спортсмени України на XXVII Всесвітній літній Універсіаді

Право нести прапор України на урочистій церемонії відкриття Універсіади довірено Олександру Гвоздику - бронзовому призеру Ігор XXX Олімпіади з боксу у ваговій категорії до 81 кг - студенту Юридичної академії ім. Ярослава Мудрого (м. Харків).

Спортивну честь України на XXVII Всесвітній літній Універсіаді будуть відстоювати 362 атлети.

Бажаємо нашим спортсменам-студентам вдалих стартів і переможних фінішів!

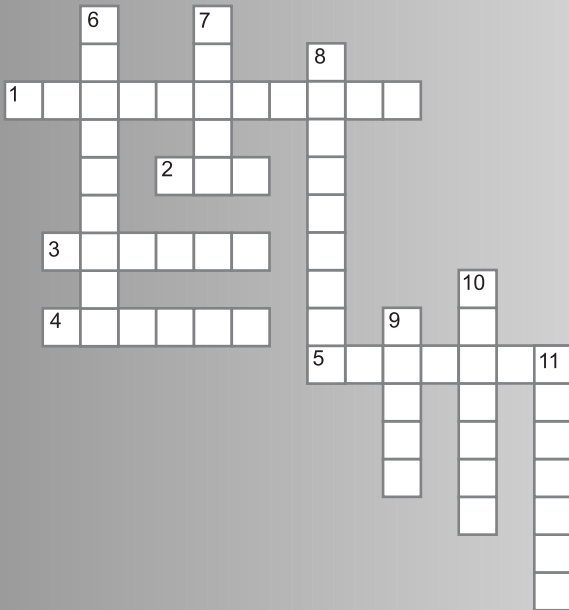

Вітаємо учасників XI літньої Універсіади України

88

В ГОДИНИ ДОЗВІЛЛЯ

1. По горизонталі:

1. Міжнародні спортивні змагання серед студентів, що проходять під егідою Міжнародної федерації студентського спорту.

2. Ім'я офіційного талісману Ігор XXVII Універсіади.

3. Місто, в якому в 1960 р. відбулися змагання І зимової Універсіади.

4. Столиця Татарстану, місто, в якому відбудуться Ігри XXVII Всесвітньої літньої Універсіади.

5. Соціальний статус учасників Універсіад.

По вертикалі:

6. Одно з двох слів від якого походить назва "Універсіада".

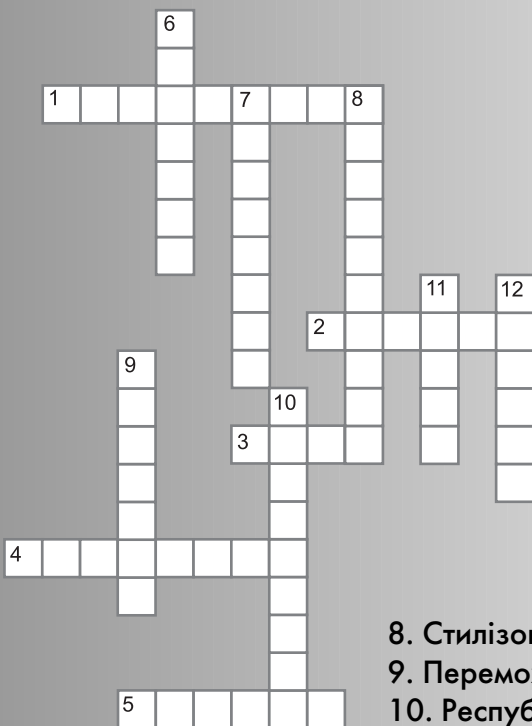
7. Місто, в якому в 1959 р. відбулися Ігри І Всесвітньої Універсіади.

8. Назва гімну Всесвітніх Універсіад.

9. Людина, яка забезпечує суддівство змагань.

10. Прізвище президента спортивної студентської спілки України.

11. Бутон цієї квітки вінчає герб Республіки Татарстан.

2. По горизонталі:

1. Атрибут естафети вогню Всесвітніх Універсіад.

2. Синонім слова "суддя".

3. Місце, в якому палає вогонь під час проведення змагань Ігор Універсіад.

4. Особа, яка добровільно допомагає організаторам, учасникам та вболівальникам під час проведення Ігор Універсіад.

5. Місто - кінцева точка естафети вогню Ігор XXVII Всесвітньої літньої Універсіади. По вертикалі:

6. Емблема Ігор XXVII Всесвітньої Універсіади.

7. Університет, в якому у 1923 р. відбулися перші Всесвітні студентські ігри.

8. Стилізоване графічне зображення виду спорту.

9. Переможець спортивних змагань.

10. Республіка Російської Федерації в якій відбудуться Ігри XXVII Всесвітньої літньої Універсіади.

11. На логотипі Універсіади зображено п'ять - елементів синього, жовтого, чорного, зеленого та червоного кольору, що символізують єдність спортсменів з п'яти континентів. Назвіть цей елемент.

12. Атрибут FISU, який мер міста Казань передасть меру Кванджу під час церемонії закриття Універсіади.

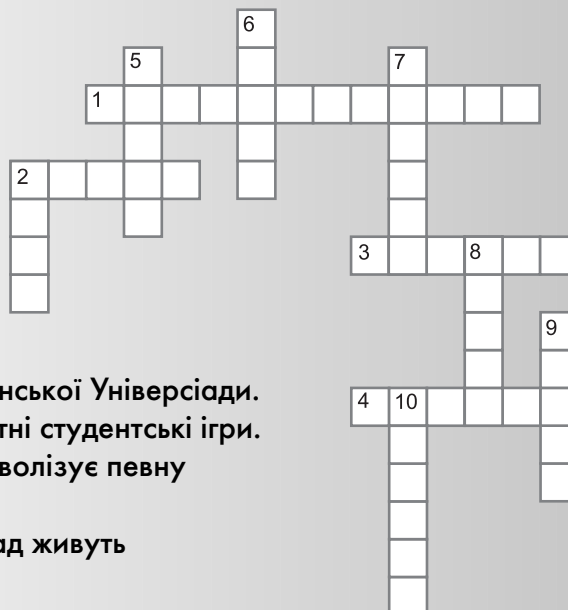

3. По горизонталі:

1. Церемонія, під час якої спортсмени отримують відзнаки (медалі, дипломи).
2. Основний колір прапора Ігор Універсіад.
3. Нагорода, яку отримують переможці та призери змагань.
4. Його необхідно придбати глядачу, щоб потрапити на змагання.

По вертикалі:

2. Кошеня цієї сніжної тваринки є талісманом казанської Універсіади.
5. Місто, в якому у 1923 р. відбулися перші Всесвітні студентські ігри.
6. Зображення на прапорі Ігор Універсіад, що символізує певну частину світу.
7. Місце, в якому під час проведення Ігор Універсіад живуть спортсмени.
8. Синонім слова спортсмен.
9. Людина, яка в разі необхідності здійснює медичну допомогу спортсменам.
10. Є символом єдності, дружби і миру студентів-учасників Універсіади?

4. По горизонталі:

1. Назва подорожі вогню Ігор Всесвітніх Універсіад.
2. Здіймається на честь переможця змагань.
3. Лунає на честь переможця змагань.
4. Уособлення одного з кілець, що зображені на медалі Ігор XXVII Всесвітньої літньої Універсіади.
5. Стилзоване зображення цього крилатого звіра присутнє на гербі республіки Татарстан, а його дитинча обрано талісманом Універсіади.

По вертикалі:

6. Прізвище другого президента FISU, члена МОК для Італії, президента IAAF - однієї з найбільш авторитетних особистостей у розвитку сучасного спорту.
7. Квітка, яку нагадує форма смолоскипу Ігор XXVII Універсіади.
8. Урочисте проходження спортсменів по головній арені Ігор Універсіад під час церемонії відкриття.
9. Речовини чи методи, що штучно підвищують працездатність, нівелюють відчуття втоми та негативно впливають на здоров'я атлета, є забороненими для вживання учасниками Ігор Універсіад.
10. Протиборство, конкурентна боротьба між спортсменами чи командами задля досягнення переваги; за перемогу.
11. Вид Універсіади, який буде проходити в Казані, вперше в історії цих грандіозних спортивних форумів.

5. По горизонталі:

1. Людина, яка у засобах масової інформації висвітлює події Ігор Універсіад.
2. Місто, в якому Казань було обрано столицею Ігор XXVII Універсіади.
3. Столиця країни в якій 2013 р. проходять Ігри XXVII Універсіади.
4. Графічне креслення, що є невід'ємним атрибутом Ігор Універсіад. 2013 року являє собою компактну вертикальну прямокутну конструкцію, яка складається зі слів Універсіада, Казань, Росія, року проведення Універсіади та п'яти зірок Міжнародної Федерації Студентського Спорту.
5. Річка, що протікає вздовж Казані та поділяє місто навпіл.
6. Назва латиною давнього студентського гімну, що в перекладі звучить "Давайте веселитися".

По вертикалі:

7. Одна з найбільш значущих культурно-історичних споруд Казані.
8. Уособлення одного з кілець, що зображені на медалі Ігор XXVII Всесвітньої літньої Універсіади.
9. Його має Універсіада. В 2013 р. він звучить, як "U are the World", що в перекладі трактується в двох значеннях: "Ты це світ", а також "Універсіада це цілий світ".
10. Одна з офіційних мов Міжнародної федерації студентського спорту.
11. Атлет, який посів друге чи третє місце на змаганнях.

6. По горизонталі:

1. Одна з основних церемоній Ігор Універсіад.
2. Періодичність років, з якою проводяться Ігри Всесвітніх Універсіад.
3. Прізвище одного з фундаторів студентського спортивного руху.
4. Складова символіки Універсіад; складається з латинської літери U та 5 різнокольорових зірок.
5. Музикальний твір, що звучить на честь переможця Універсіади.

По вертикалі:

6. Місто, в якому відбудуться Ігри XXVII Всесвітньої літньої Універсіади.
7. Місто, в якому 2013 р. відбудуться Ігри XXVI Всесвітньої зимової Універсіади.
8. Споруда для спортивних змагань, що зазвичай включає велике поле і трибуни для глядачів.
9. Складова символіки Універсіад. Персонаж чи звірятко, що відображає дух місцевості, де проходять Ігри, а також приносить удачу спортсменам.
10. Фахівець, який готує спортсменів до участі у змаганнях.
5. На Всесвітніх Іграх Універсіад звучить, як "Досконалість тіла та духу".

7. По горизонталі:

1. Вид спорту в якому використовують спортивну холодну зброю.

2. Спортивна командна гра з м'ячем, який закидають руками в кільце із сіткою закріплене на щиті.

3. Спортивне єдиноборство, що в перекладі з японської означає "шлях м'якої (беззбройної) боротьби".

4. Командна гра в яку м'ячем овальної форми в цій грі - найвищі, серед інших видів спорту ворота.

5. Його пронесли естафетою у 16 найбільших студентських містах Росії.

По вертикалі:

1. Одна з найбільш популярних у світі командних ігор з м'ячем.

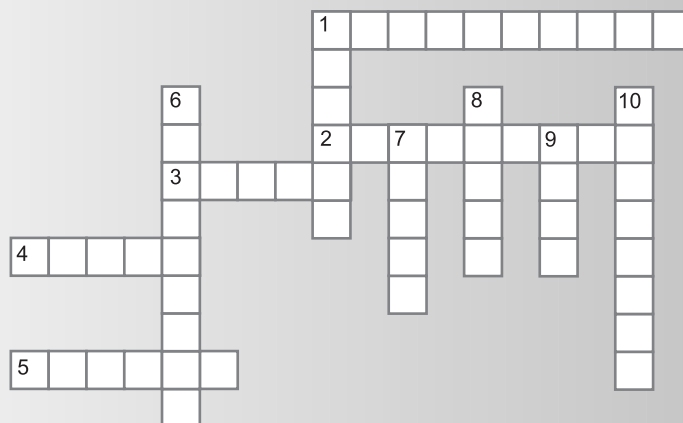
6. Спортивна гра в якій спортсмени за допомогою ракетки намагаються перекинути волан через сітку на іншу половину корту так, щоб супротивник не зміг відбити його.

7. Вид спортивного єдиноборства, назва якого утворена аббревіатурою російських слів "самооборона без оружия".

8. Може бути великим чи настільним.

9. Вид спорту, кулачний бій у рукавичках між двома спортсменами, у якому удари завдаються лише у верхню половину тіла спереду та збоку.

10. Вид спорту, в якому метою є якнайшвидше проплисти відповідним стилем зазначену відстань

Перевір себе:

1. По горизонталі: 1. Універсіада; 2. Юні; 3. Шамоні; 4. Казнь; 5. Студент

По вертикалі: 6. Олімпіада; 7. Турин; 8. Гаудеамус; 9. Суддя; 10. Кремій; 11. Тюльпан.

2. По горизонталі: 1. Смолоскип; 2. Арбітр; 3. Чаша; 4. Волонтер 5. Казнь

По вертикалі: 6. Тюльпан; 7. Сорбонна; 8. Піктограма; 9. Чемпіон; 10. Татарстан; 11. Зірка; 12. Прапор.

3. По горизонталі: 1. Нагородження; 2. Білий; 3. Медаль; 4. Квиток

По вертикалі: 2. Барс; 5. Париж; 6. Зірка; 7. Селище; 8. Атлет; 9. Лікар; 10. Вогонь

4. По горизонталі: 1. Естафета; 2. Прапор; 3. Гімн; 4. Людина; Барс

По вертикалі: 6. Небіоло; 7. Тюльпан; 8. Парад; 9. Допінг; 10. Змагання; 11. Культурна

5. По горизонталі: 1. Журналіст; 2. Брюссель; 3. Москва; 4. Логотип; 5. Казанка;

6. Гаудеамус
По вертикалі: 6. Кремль; 7. Всесвіт; 8. Слоган; 9. Англійська; 10. Призер

6. По горизонталі: 1. Відкриття; 2. Два; 3. Петитжан; 4. Емблема; 5. Гімн

По вертикалі: 6. Кванджу; 7. Трентіно; 8. Стадіон; 9. Талісман; 10. Тренер; 5. Гасло

7. По горизонталі: 1. Фехтування; 2. Баскетбол; 3. Дзюдо; 4. Регбі; 5. Прапор

По вертикалі: 1. Футбол; 6. Бадмінтон; 7. Самбо; 8. Теніс; 9. Бокс; 10. Плавання

Навчальне видання

XXVII Всесвітня літня Універсіада
Казань 2013

Авторський колектив:

Булатова Марія Михайлівна (керівник),
Боженков Євген Володимирович, Єрмолова Валентина Михайлівна, Белокуров
Деніс Володимирович, Радченко Лідія Олексіївна, Павленко Юрій Олексійович,
Щербашин Яків Сергійович,
Борисейко Вероніка Сергіївна

Видання Комітету з фізичного виховання і спорту
Міністерства освіти і науки України